

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XI. Mandata Pontificis ad Legatos de Concilio tertiâ Maij inchoando;
non tamen ad opus deducta, & quare. Farnesij Legati transitus Tridento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Mandata Pontificis ad Legatos de Concilio tertiâ Maij inchoandi non tamen ad opus deducta, & quare. Farnesij Legati transitus Tridento.

* Literæ Card. S. Florenzæ ad Legatos, 23. Aprilis 1545.

HÆc Epistola Romam delata Farnesio iam profecto, permissa sit Pontifici, vt Legatos iuberet statim memoratâ die Concilium inchoare: simulque certiores de iis fecit suos Nuntios apud varios Principes; & iam decreuerat solenniter sacris operari cum publicis supplicationibus, ad operis incepti prosperitatem implorandam. Quod certè re perfecisset; haud tamen concorditer cum iis, quæ Tridenti accidebant, nisi Legatorum literæ postulatæ manè perlata prius consilium haud iterantes, nec tamen pariter reuocantes, tenuem aliquam suspicionem iniecerant Pontifici immutatæ illorum sententiæ. Vnde solennem illam celebritatem distulit ad certos vsque nuntios inchoati Concilij.

* Literæ Card. S. Florenzæ ad Legatos eadem die 23. Aprilis.

Eodem tempore Diploma euulgatum (de quo dictum est) vniuersi Episcopi adire Concilium iussi, & negligentibus suæ Ecclesiæ regimine sacrisque interdictum; & ne quis per Procuratores adesset omnino cautum, adeoque hi à Synodo exclusi.

* Literæ Hispani & Proregis ad Pontificem, 2. Maij 1545.

Et quamquam ad huius Diplomatis aspectum studeret Neapolitanus Prorex partim explicare sua mandata, partim sustinere scriptis literis ad Pontificem, significantibus, ea solùm edita, quò confuleretur Episcopis dumtaxat quæ egestate quâ morbo præpediti, quibus conducibilis esset Procuratores sufficere certò conuenturos, prudentiâ ac probitate satis idoneos, quam vel prorsus abesse, vel minùs aptos sui vice delegasse. Quamuis, inquam, ita se purgasset initio, precatus Pontificem, ne interpretationibus suum decetum calumniantium fidem haberet; tamen Diploma postmodum ab Arcello Nuntio ad Metropolitanos omnes, & per eos ad singulos Episcopos transmissum, indictas procuraciones repressit: ac paulò post Farnesij Legati suasiones apud Cæsarem efficere, vt eius iussu Prorex ab incepto remoueretur.

* Literæ Arcelli, 9. Maij 1545.

* Literæ Farnesij Vormatiæ ad Legatos, 22. Maij 1545.

Huius igitur Diplomatis antidoto præmuniente, Pontifex inchoationem Concilij Legatis indixit. De qua Suauis, commentariorum inops, & audaciâ diues, dum perquam temerariis coniecturis eos supplet, multa falsa permiscet. Vnum hîc proferam. At Pontificium mandatum peruenisse Tridentum, antequam eò Farnesius

neſius Legatus acceſſiſſet, & ab eo illac tranſeunte fuiſſe confir-
 tum. Vnde palàm fit, huic ſcriptori, vt diximus, non ſolùm epiſto-
 las Romæ ad Legatos miſſas haud innotuiſſe, ſed neque eas omnes,
 quas Romam Legati ſcripſerant, ex quarum vnâ mox afferendâ
 oppoſitum habetur: hoc totum videlicet Romæ confectum poſt
 Farnēſij profectiōem, & ad Legatos perſcriptum à S. Floræ Car-
 dinali, qui Farnēſij partes & curas exceperat in Aula Pontificis.

1545.

* Cardin.
 S. Floræ
 28. Aprilis
 1545.

4 Interea Tridentum Farnēſius deuenit, & 20. Aprilis, dum iter
 adornaret, inchoationis iuſſa ad Legatos Româ delata. Re in confi-
 lium adductâ, cenſuere communicanda cum decem Epiſcopis, qui
 iam aderant. Mandata ſolùm de inchoanda Synodo, vbi Legatis
 ita viſum eſſet, & intra perbreue ſpatium; non verò de præſcripta
 die: quin potiùs illis dicendum, in literis Pontificiis haberi, ne in-
 choaretur, donec rem Cæſari Farnēſius ſignificaffet; quod paucos
 intra dies futurum erat. Huiusmodi interpretationem Pontifi-
 ciæ voluntatis perſuaferat Legatis tum ipſa iuſſionis cauſa, hoc
 eſt ipſorum conſilium Paulo propoſitum; tum opinio ac votum
 nepotis; tum etiam rationum aduerſantium, quæ ſuperuenerant,
 pondus.

* Omnia
 exant in Li-
 teris Lega-
 torum ad
 Card. S. Flo-
 ræ, 28. Apri-
 lis.

5 Erant hæc: Primò, Cæſarem ſummoperè gaudere viſum legatio-
 ne Farnēſij, verſâ quacumque amaritie in dulcorem; qui dulcor
 contaminandus non erat abſinthio cuiuſdam quaſi aſpernantis
 oſtentionis, ſi eo non admonito tanti momenti ſolennitas habe-
 retur paucis antè diebus quàm ad ipſum Legatus perueniſſet, per-
 inde ac ſi ex industria id fieret, vt ipſi ac planè reliquis omnibus
 oſtendatur, Cæſarem in eo opere nec participem, nec in pretio ha-
 bitum. Potiſſimè verò, quia Tridentinus ac Mendoza, cui manda-
 tum inchoationis, non item diei fuerat expoſitum, pro certo po-
 fuerant, opus eſſe, id à Legato priùs cum Cæſare communicari,
 niſi maluiffet in grauiſſimam illius oſſenſionem incidere. Ad hæc
 accedebat, euaniſſe ſuſpicionem illam, quæ Legatos in eam ſen-
 tentiam traxerat tam celeris feſtinationis. Iam enim in comperto
 erat, Cæſarem ante 14. Maij Comitia non aditurum: proinde ni-
 hil timendum, ne quid ibi ante inceptam Synodum Religioni no-
 xium ſtatuereſſet, etiam poſt aduentum Legati eius initio protra-
 cto. At quod maximi erat ponderis; Comitia, quibus Granuella-
 nus præerat ante Cæſaris interuentum, demum ex ſe ipſa decreuiſſe
 Religionis res in Concilio reponendas. Quare potiùs oportere no-
 uos beneuolentiæ nexus texere, ad Cæſarem ac Cæſarianos arctiùs
 cum Pontifice colligandos, tamquam illi iam addictos; quàm ba-

Ppp 2 listas

1545: listas contentiōnis instruere, ad eos procul arcendos, tamquam oppugnatores.

Præterea Legati animaduertebant, cum iam euulgata essent mandata proximæ inceptiōnis, tamen non affixa diei certo, factum esse fundamentum interpretatiōibus legationis, quæ eam interturbandam destinata: Farnesium functurum officio non consulentis Cæsarem ut de re dubia, sed eam illi tamquam decretam communicantis, unde optimè cessuram cunctationem: ut autem in Cæsarem obsequij vim plurimam habiturum, ut ipse faceret operi, quod sibi ac Nationibus videretur sui consensus auspiciis inchoatum. De his omnibus per certum & expeditum tabellarium Legati certiore fecere Pontificem. ^a Admonuerunt patres Moronum Bononiæ Legatum, & Ioannem Casam, apud Venetum Nuntium, ne fortè ex acceptis Romæ literis contrarium factum morem disseminarent. De Germanis haud laborarunt; quod in animum induxerant, ob moræ breuitatem non prius de retardato, quam de aperto Concilio nuntios eò peruenturos.

At Legati, quibus ingenium Pauli probè perspectum, quam libenter suorum consilia excipientis, tam imperij sui omnino tenacis, angebantur incredibili sollicitudine, ne Pontifex indignaretur, ubi rescuisset, ea quæ discretè mandauerat nondum peracta. Et quidem Farnesius tam anxio cruciabatur animo, ut sibi ut temperare potuerit, admonente seriò Ferdinando Rege, ne perditionem Wittembergensem, quæ sibi periculum imminabat, personam mentitus transfret, impatiens longioris itineris, tamen tioris.

Verumtamen ^e rem Pontifex comprobavit: neque solum Diploma cum facultate suspensionis ad Legatos misit, ut ipsi petierant, ^d quod sibi quocumque tempore cautum foret; sed ipsorum prudentiæ commisit inchoationem Concilij absque nouis mandatis, pro eo ac ex Farnesij Legati nuntiis arbitrentur: egregie gnarus, præterquam quod non liceret absenti prænoscere ea omnia, quæ derepentè rem vrgent, in quibus consilium optimum est ipsa celeritas, administratos solertiùs curaturos prosperum rei successum, cum seipso consiliorum auctores agnoscunt.

^a Literæ ad S. Floræ Card. 8. Aprilis, hora 11.

^b Literæ Farnesij ex Filicogena ad Legatos, 6. Maij.

^c Literæ Card. S. Floræ ad Legatos, 4. Maij.
^d Literæ Card. S. Floræ ad Legatos, 21. & 22. Maij.